

АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ В УКРАЇНІ

студентка гр. Е-72 Левченко А. В.

Фондовий ринок, як фінансовий інститут, виникає у зв'язку з гострою потребою в додатковій формі мобілізації коштів для фінансового забезпечення розвитку державної економіки.

У ринковій економіці фондовий ринок є могутнім, професійно утвореним фінансовим механізмом, що забезпечує трансформацію звичайних грошових коштів у капітал.

Ринок цінних паперів в Україні розпочав своє становлення у 1991 році з прийняттям Закону України «Про цінні папери і фондову біржу» (поновлено Законом України «Про цінні папери та фондовий ринок»).[1]

Відповідно до Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» державне регулювання ринку цінних паперів здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.[2]

Основною функцією, яку виконує ринок цінних паперів в економіці країни, є забезпечення грошовим капіталом потреб виробництва. Для виконання цієї функції має діяти розвинена інфраструктура фондового ринку, широкий спектр інструментів та ефективні механізми взаємодії учасників ринку.

Станом на 31.10.2011 кількість ліцензій, які видано Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку професійним учасникам фондового ринку на провадження професійної діяльності, становила 1 703.

Кількість професійних учасників фондового ринку з урахуванням суміщення декількох видів професійної діяльності становила 1 273.

З початку реєстрації за станом на 31.10.2011 кількість зареєстрованих корпоративних та пайових інвестиційних фондів становила 1 710 інститутів спільного інвестування.

За 20 років функціонування фондового ринку України вдалося досягнути певних позитивних результатів. Зокрема, зусиллями Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку і Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку активно розвивається нормативно-правова база, не припиняється розвиток інфраструктури, запроваджено системи моніторингу та розкриття інформації, вдосконалено систему захисту прав інвесторів, підвищується рівень знань населення щодо роботи фондового ринку. На сьогодні, як на законодавчому, так і на організаційно-інституційному рівнях реалізована переважна більшість заходів, зазначених у відповідних нормативно-правових актах щодо розвитку фондового ринку України. Деякі заходи все ще очікують на реалізацію.

Це такі, як:

- запровадження нових інструментів на фондовому ринку;
- зосередження торгів цінними паперами на фондових біржах;
- консолідація біржової системи;
- централізація депозитарної системи.

Основні проблеми, які існують на фондовому ринку України і заважають його подальшому розвитку – це:

- низька ліквідність та капіталізація;
- масштабний дефіцит внутрішніх грошових ресурсів для інвестицій;
- мізерна частка біржового сегменту ринку;
- недостатнє законодавче регулювання ціноутворення;
- обмежена кількість ліквідних та інвестиційно привабливих фінансових інструментів;
- висока фрагментарність біржової та депозитарної структури.

Всі вони є прямим відображенням посткризового періоду, який наразі переживає український фондовий ринок.

Для вирішення проблемних питань і стимулювання подальшого розвитку ринку Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку було розроблено проект розвитку фондового ринку на 2011 – 2015 роки, в якому окреслені наступні завдання:

1. Збільшення капіталізації, ліквідності та прозорості фондового ринку.
2. Удосконалення ринкової інфраструктури та забезпечення її надійного і ефективного функціонування.
3. Удосконалення механізмів державного регулювання, нагляду на фондовому ринку та захисту прав інвесторів.
4. Стимулювання подальшого розвитку фондового ринку України.

В Україні формування і розвиток ринку цінних паперів ускладнювались цілою низкою несприятливих факторів, зумовлених найглибшим і най тривалішим серед постсоціалістичних держав падінням економіки, серйозними помилками у приватизаційній політиці та державному регулюванні ринку цінних паперів, млявим ходом трансформаційних перетворень в економіці країни.

1. Закон України від 18 червня 1991 р. «Про цінні папери і фондову біржу» // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 38 (зі змінами і доповненнями).
2. Закон України від 30 жовтня 1996 р. «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» // Відомості Верховної Ради України. — 1996. - № 51.

Науковий керівник: проф. Карпіщенко О. І.